Písomný výstup pedagogického klubu

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
3. Prijímateľ	Gymnázium Mihálya Tompu Reformovanej kresťanskej cirkvi s vyučovacím jazykom maďarským
4. Názov projektu	Rozvoj gramotností na Gymnáziu Mihálya Tompu Reformovanej kresťanskej cirkvi s vyučovacím jazykom maďarským
5. Kód projektu ITMS2014+	312011W809
6. Názov pedagogického klubu	Čitateľská gramotnosť
7. Meno koordinátora pedagogického klubu	Mgr. Katalin Károlyi
8. Školský polrok	II. polrok 2019/2020
9. Odkaz na webové sídlo zverejnenia písomného výstupu	www.tmrg.sk

10. Úvod:

Stručná anotácia

Písomný výstup pedagogického klubu Čitateľská gramotnosť z potrieb členov klubu podľa ich aprobácie. Členmi klubu sú vyučujúci nasledovných predmetov: maďarský jazyk, slovenský jazyk, anglický jazyk, nemecký jazyk a dejepis. Obsahom stretnutia klubu bola diskusia o motivácií žiakov v oblasti čítania.

Kľúčové slová

- čitateľská gramotnosť
- čitateľská kompetencia
- práce s informáciami
- získavanie informácií
- metódy a formy moderného vyučovania

Zámer a priblíženie témy písomného výstupu

Zámerom týchto stretnutí boli diskusie medzi členmi klubu o svojich skúsenostiach, o získavanie nových poznatkov v jednotlivých predmetoch.

Témy písomného výstupu:

1. Vstupné testy a ich vyhodnotenie
2. Modely na rozvíjanie čitateľskej gramotnosti: čítanie s otázkami vo dvojiciach, čítanie s predvídaním, pojmová mapa, riadené čítanie, dramatizácia literárnych diel, vyhľadávanie kľúčových slov
3. Model IPOO

Jadro:

Popis témy/problém

V rámci písomného výstupu pedagogického klubu Čitateľská gramotnosť boli v 2. polroku šk. roku 2019/2020 činnosti klubu rozpracované nasledujúce témy a materiály:

- Z predmetov maďarský jazyk, slovenský jazyk a anglický jazyk sa napíšu vstupné testy na začiatku štúdia v osemročnom a v štvorročnom gymnáziu. Pomocou vstupných testov budeme mať lepší prehľad o úrovni čítania s porozumením u jednotlivých žiakov.

- Čítanie s otázkami vo dvojiciach – Po prečítaní textu žiaci si kladú navzájom otázky, môžeme určiť aj ich počet. Učitelia sa zhodli na tom, že táto metóda pomáha aby žiaci lepšie pochopili a zapamätali obsah textu. Táto metóda vyhovela najmä vtedy, keď žiaci mali potrebnú slovnú zásobu, dokázali spolupracovať a dostali priestor na rozvíjanie kreativity.

- Čítanie s predvídaním – Pri tejto metóde dôležitú úlohu hrá fantázia a je aj dobrou motiváciou pre tých, ktorí neradi čítajú dlhé texty, ale radi vymýšľajú rôzne príbehy. S tým, že žiaci si navzájom prečítajú svoje nápady rozvíjajú nielen tvorivosť, ale aj čitateľskú gramotnosť.

- Model IPOO – je metóda rozvoja učenia sa, ktorú vypracovali manželia Mezőovci. Model naučí žiaka robiť si vhodné poznámky, správne zostavovať a pochopiť učivo. Ďalšou výhodou je rozširovanie slovnej zásoby, používanie skratiek, symbolov a vizuálnych pomôcok.

- Pojmová mapa – znázorňuje štruktúru, hierarchiu a vzájomné vzťahy medzi pojmami. Túto metódu sme vedeli veľmi dobre aplikovať počas karantény v jednotlivých triedach, hlavne u končiacich študentov pri opakovaní maturitných zadaní. Študenti kreslili hierarchické pojmové mapy, ktoré zahŕňali širokú škálu dát, informácií a vzťahov.

- Riadené čítanie - cieľom metódy je zapojiť žiakov čo najviac do procesu čítania. Výhodou tejto metódy je, že žiaci dostanú priestor na vyjadrenie svojich pocitov, súhlas alebo nesúhlas s myšlienkou autora, že žiaci majú možnosť podeliť sa o dojmoch z textov.

- Dramatizácia literárnych diel – táto metóda ponúka veľa možností, umožní slobodnejší prístup k textu a rozvoj k tvorivosti, veľmi dobre sa dajú využiť medzipredmetové vzťahy – hudobná výchova, výtvarná výchova, telesná výchova. Je veľmi motivujúca hlavne v nižších ročníkoch.

- Search reading – Výskumné čítanie – Je to technika, ktorou hľadáme kľúčové slová a frázy. Študenti aktívne využívajú na hodinách dejepisu, ako aj na ostatných hodinách.

- Učitelia v mimoriadnej situácií došli k záveru, že výsledky výstupného testu by neboli relevantné. V skúšaní a uplatnení foriem a metód na podporu čitateľskej gramotnosti budú pokračovať, ale výstupné testy sa odročia.

Záver:

Zhrnutia a odporúčania pre činnosť pedagogických zamestnancov

- Členom klubu odporúčame naďalej používať metódy na rozvoj čitateľskej gramotnosti vo výchovno-vzdelávacom procese. Zo skúseností klubu vyplýva, že moderné vyučovacie metódy motivujú žiakov, rozvíjajú ich tvorivosť, samostatnosť a vedie ich k tímovej spolupráci.
- Členovia klubu poskytnú pripravené materiály ostatným členom.
- Členovia klubu sa dohodli na určitých zmenách v pláne v školskom roku 2020/2021: návštevy divadla, spomienkové predstavenie M. Tompu

11. Vypracoval (meno, priezvisko)	Mgr. Katalin KÁROLYI
12. Dátum	6. júla 2020
13. Podpis	
14. Schválil (meno, priezvisko)	Beáta Molnár
15. Dátum	7. júla 2020
16. Podpis	

Magyarság téma

Ady Endre

…l-földobott kő

- …a szeretet
- …t-lent ellentét
- …gis morál

Ond vezér unokája

- …agyarság jelképe
- versek
- …rtozás, hazaszeretet
- …int a többi magyar

Vekünk Mohács kell

- …himnusz
- …tféltés, nemzethalál
- veréshez szokott
- …ori Mo.

Én nem vagyok magyar?

- kritika → magyartalannak tartották
- 1. rész: magyarok = ő (büszke, hős) + jellemzések
- 2. rész: magyar nemzet átmos piszkos – jellemzés → nemesek

A magyar jakobinus dala

- kritika → politika
- társadalmi egyenlőtlenség
- remény

- azonosul népével
- nemzetfétés
- birálja az országot
- idegennek érzi kora magyarságát

- hazaszeretet
- nemzetféltés
- kritika
- idegenség érzet
- azonosulás
- + emberiség problémái is

József Attila

A Dunánál

- ars poetica
- vátesz költő
- Duna – archaikus
- ősképp
- + anya szerep
- ninos tiszta fay
- nemzeti identitás

Levegőt

- szabadság vers
- társadalom kritika

Hazám

- társadalom kritika
- ars poetica
- vátesz szerep
- azonosulni vágyás
- Istenhez fohászkodik

24., tétel

Húzsák a magyar irodalomban

Vörösmarty Mihály

Balassi Bálint

Csokonai Vitéz Mihály

Petőfi Sándor

Vajda János

Ady Endre

Jókai Mór

József Attila

7. tétel

Mítoszok, Biblia

kanonizálás
apokrif iratok

mitológia - mítoszok
mítosz - elb. tört.

Teremtéstörténetek
- sumér - Gilgamesepesz
- india - Rámajana, Mahabháráta
- finn - Kalevala
- észt - Kaleviopeg
- görög - Ktenek szül.
- zsidó - kere. - Genezis

Pusztulásmítoszok
- vízözön, Bábel t., Sodoma és Gomorra

Újtestamentum

4 evangélium
- máté, márk, Lukács, János
- miatyánk

Apostolok cselekedetei
- egyház története

Jelenések könyve
- végpusztulás

Pál 14 levele
- rómaiakhoz

Ótestamentum
- Tóra
- Részei: Genézis, Exodus, Leviticus, Numeri, Deuteronomium

Világ teremtése
7. nap

Prófékai könyvek
- 4 nagy próf.
- 12 kicsi
- Jónás könyve

Kötubim
- Iratok
- Zsoltárok könyve
  - énekek ének

Példázatok
- A tékozló fiú
- Az elveszett bárány
- Az elveszett drachma

Bibliafordítások
- Septuaginta - ÓSZ = görög
- Vulgata - ÓSZ, ÚJ = Latin - Hyeronimus
- 1590 - Károli Gáspár, 1534 - Luther

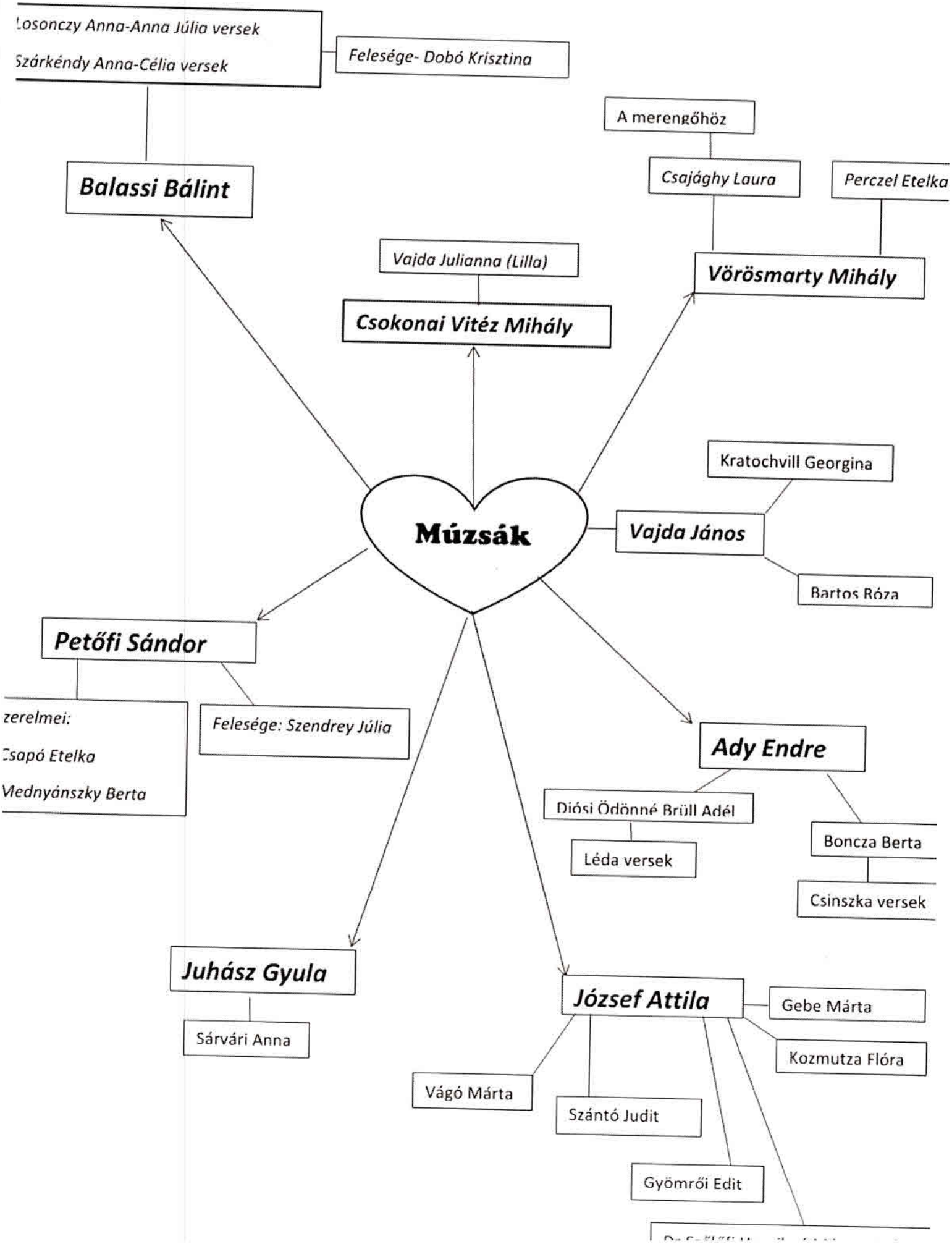
Múzsák
Balassi Bálint
Losonczy Anna-Anna Júlia versek
Szárkéndy Anna-Célia versek
Felesége- Dobó Krisztina
Csokonai Vitéz Mihály
Vajda Julianna (Lilla)
Vörösmarty Mihály
Csajághy Laura
A merengőhöz
Perczel Etelka
Vajda János
Kratochvill Georgina
Bartos Róza
Petőfi Sándor
szerelmei:
Csapó Etelka
Vednyánszky Berta
Felesége: Szendrey Júlia
Ady Endre
Diósi Ödönné Brüll Adél
Léda versek
Boncza Berta
Csinszka versek
Juhász Gyula
Sárvári Anna
József Attila
Gebe Márta
Kozmutza Flóra
Vágó Márta
Szántó Judit
Gyömrői Edit

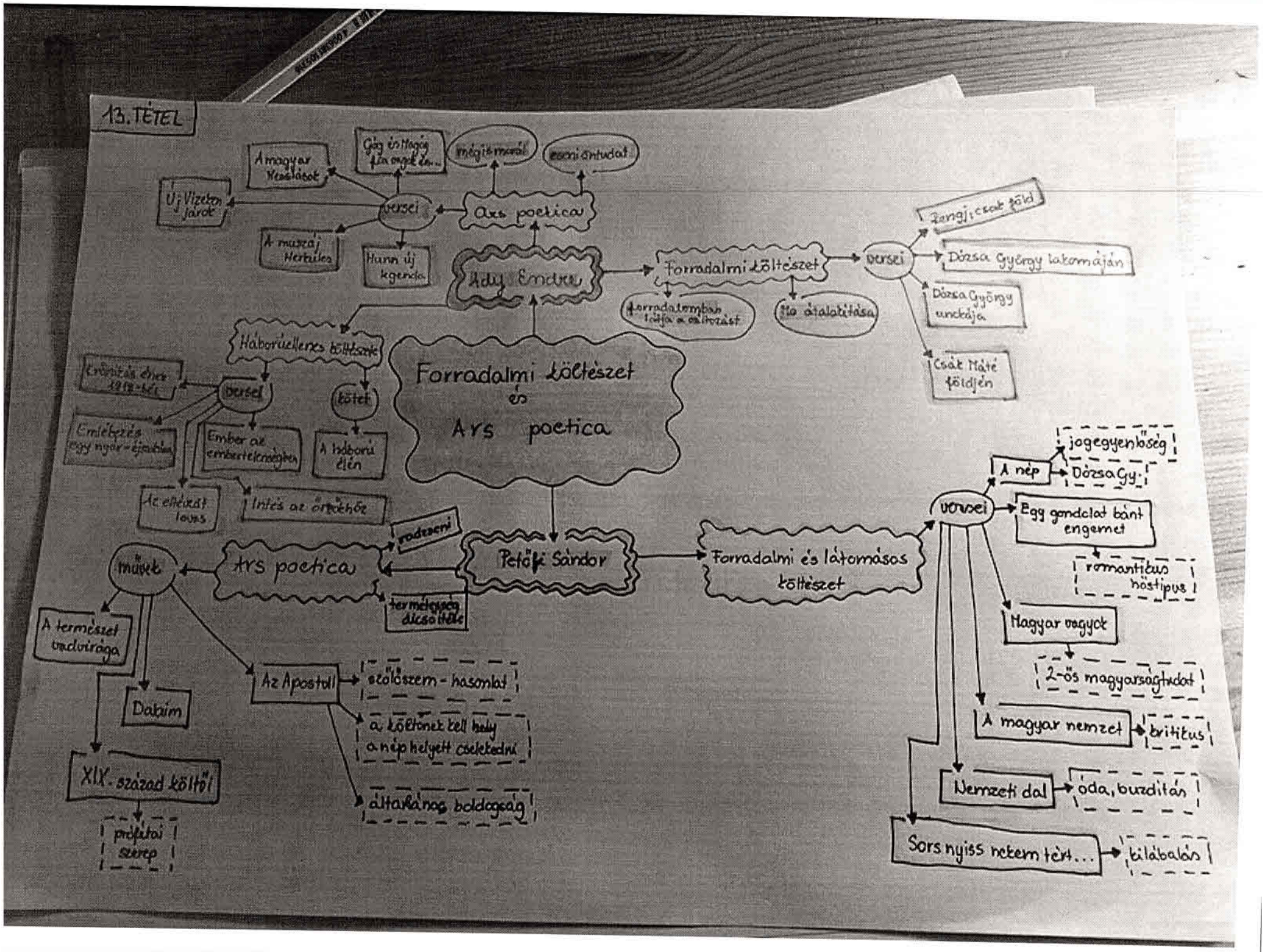
13. TÉTEL
Forradalmi Költészet és Ars poetica
Ady Endre
Ars poetica
versei
A magyar Messiások
Gág és Magóg fia vagyok és...
mégis marál
eseni öntudat
Új Vizeken járok
A muszáj Herkules
Hunn új legenda
Forradalmi Költészet
forradalomban látja a változást
Mo átalakítása
versei
Rengj, csak föld
Dózsa György lakomáján
Dózsa György unokája
Csák Máté földjén
Háborúellenes költészete
versei
kötet
Emlékezés egy nyár-éjszakára
Ember az embertelenségben
A háború élén
Az eltévedt lovas
Intés az őrzőkhöz
Petőfi Sándor
radzseni
termékeség dicsőítése
Forradalmi és látomásos költészet
versei
A nép
jogegyenlőség
Dózsa Gy.
Egy gondolat bánt engemet
romantikus hőstipus
Magyar vagyok
2-ős magyarságtudat
A magyar nemzet
kritikus
Nemzeti dal
óda, buzdítás
Sors nyiss nekem tért...
kilábalás
művek
A természet vadvirága
Dalaim
XIX. század költői
próféta szerep
Az Apostoli
szőlőszem - hasonlat
a költőnek kell hely a nép helyett cselekedni
általános boldogság

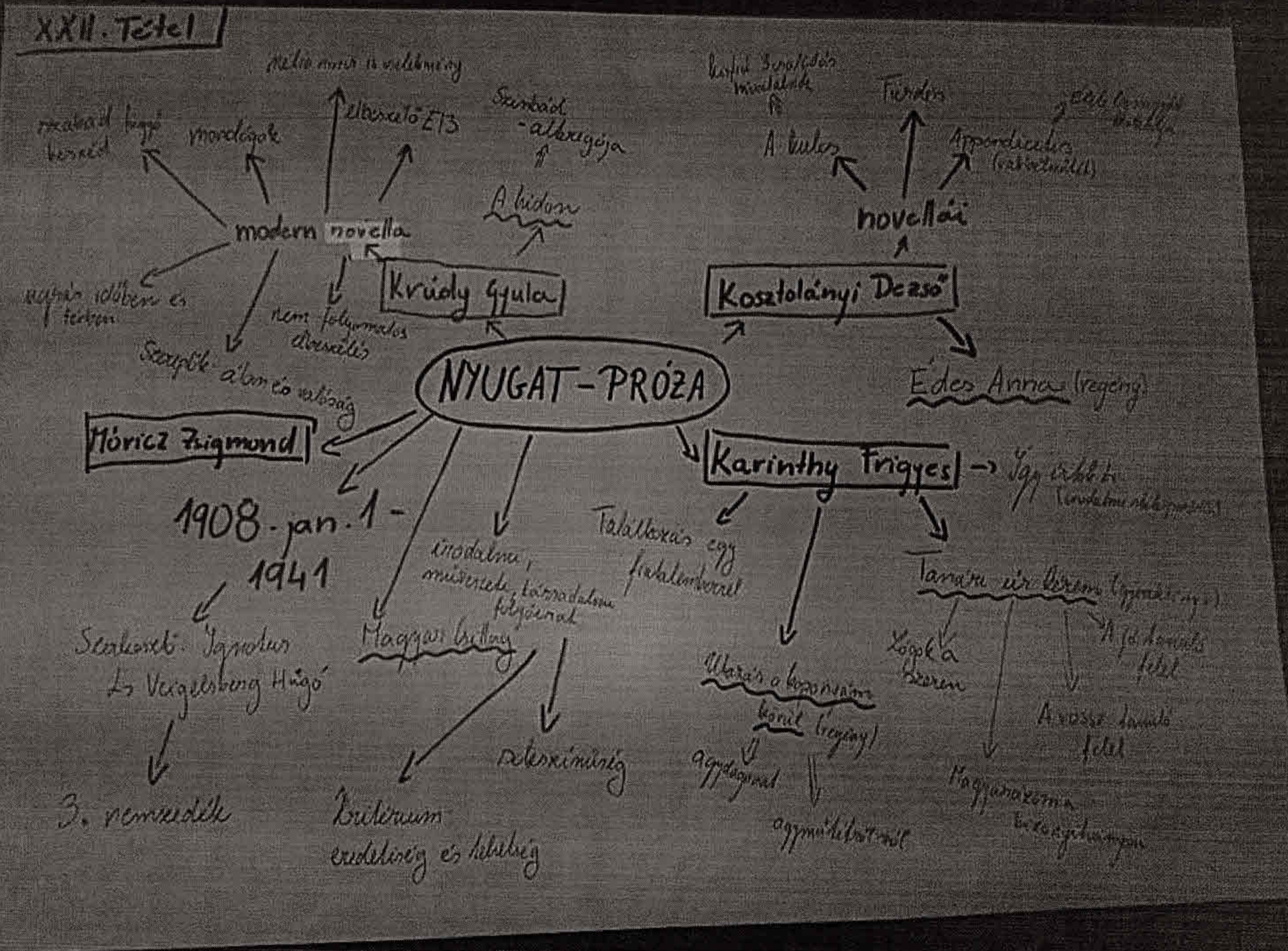
XXII. Tétel
NYUGAT – PRÓZA
1908. jan. 1 – 1941
Szerkesztők: Ignotus és Veigelsberg Hugó
3. nemzedék
irodalmi, művészeti, társadalom folyóirat
Magyar kritika
kritérium
eredetiség és hitelesség
szakszerűség
Móricz Zsigmond
Krúdy Gyula
modern novella
szabad függő beszéd
monológok
elbeszélő E/3
ugrás időben és térben
nem folyamatos elbeszélés
szereplők álom és valóság
A hídon
Szindbád
- alteregója
Kosztolányi Dezső
novellái
A kulcs
Fürdés
Appendicitis
(vakbélgyulladás)
Édes Anna (regény)
Karinthy Frigyes
Így írtok ti
(irodalmi …)
Találkozás egy fiatalemberrel
Utazás a koponyám körül (regény)
agydaganat
agyműtétről
Tanár úr kérem (…)
A jó tanuló felel
A rossz tanuló felel

Az emberiség nagy kérdései a romantika és a realizmus irodalomban

Vörösmarty Mihály

Gondolatok a könyvtárban

- 3 kérdés
  - 1. mire vannak a könyvek?, 2. mit csináljunk az írók műveivel!
  - 3. „Mi dolgunk a világon? Küzdeni erőnk szerint a legnemesebbért!"
- monológ

Küzdés!

Madách Imre

Az ember tragédiája

- emberiség dráma
- 15 szín
  - múlt IX – X
  - jelen XI – Anda
  - múlt XII – XV
- szereplők
  - Ádám – küzdés, tudásvágy aktív szereplő
  - Éva – szépség / szerelem, motiválja Ádámot, passzív szereplő
  - Lucifer – tagadás ősi szellemé
- kérdések
  - Mi az élet értelme?
  - Szabad az ember vagy determinált?
  - Van-e fejlődés?
  - Mi az emberiség sorsa?

válaszok az élet értelmére:

- Goethe: Faust – másokért végzett munka
- Vörösmarty M.: Csongor és Tünde – boldogság
- Petőfi S.: Az apostol – szabadság

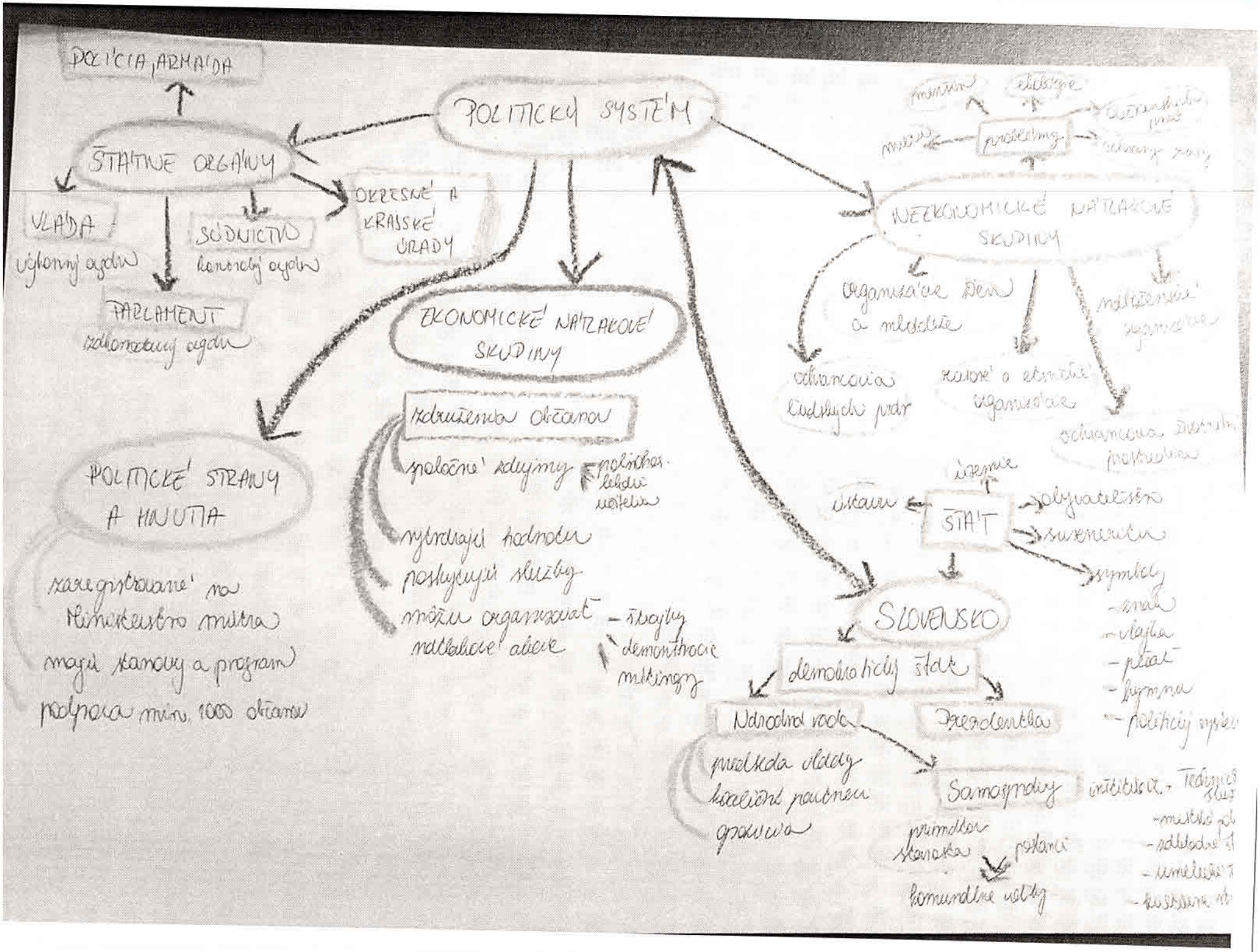
POLITICKÝ SYSTÉM
POLÍCIA, ARMÁDA
ŠTÁTNE ORGÁNY
VLÁDA
výkonný orgán
SÚDNICTVO
kontrolný orgán
PARLAMENT
zákonodavný orgán
OKRESNÉ A KRAJSKÉ ÚRADY
EKONOMICKÉ NÁTLAKOVÉ SKUPINY
združenia občanov
spoločné zdujmy
polnohos. lekárni učitelia
vytvárajú hodnotu
poskytujú služby
môžu organizovať nátlakové akcie
štrajky
demonstrácie
mítingy
POLITICKÉ STRANY A HNUTIA
zaregistrované na Ministerstvo mítra
majú stanovy a program
podpora min. 1000 občanov
NEEKONOMICKÉ NÁTLAKOVÉ SKUPINY
problémy
organizácie žien a mládeže
náboženské organizácie
ochrancovia ľudských prár
rasové a etnické organizácie
ochrancovia životného prostredia
ŠTÁT
územie
ústavu
obyvateľstvo
suzeneritu
symboly
- znak
- vlajka
- pečať
- hymnu
- politický systém
SLOVENSKO
demokratický štát
Národná rada
Prezidentka
predseda vlády
koaliční partneri
opozícia
Samosprávy
primátor starosta
poslanci
komunálne volby
inštitúcie
- mestské
- zdravotné
- umelecké
- kultúrne

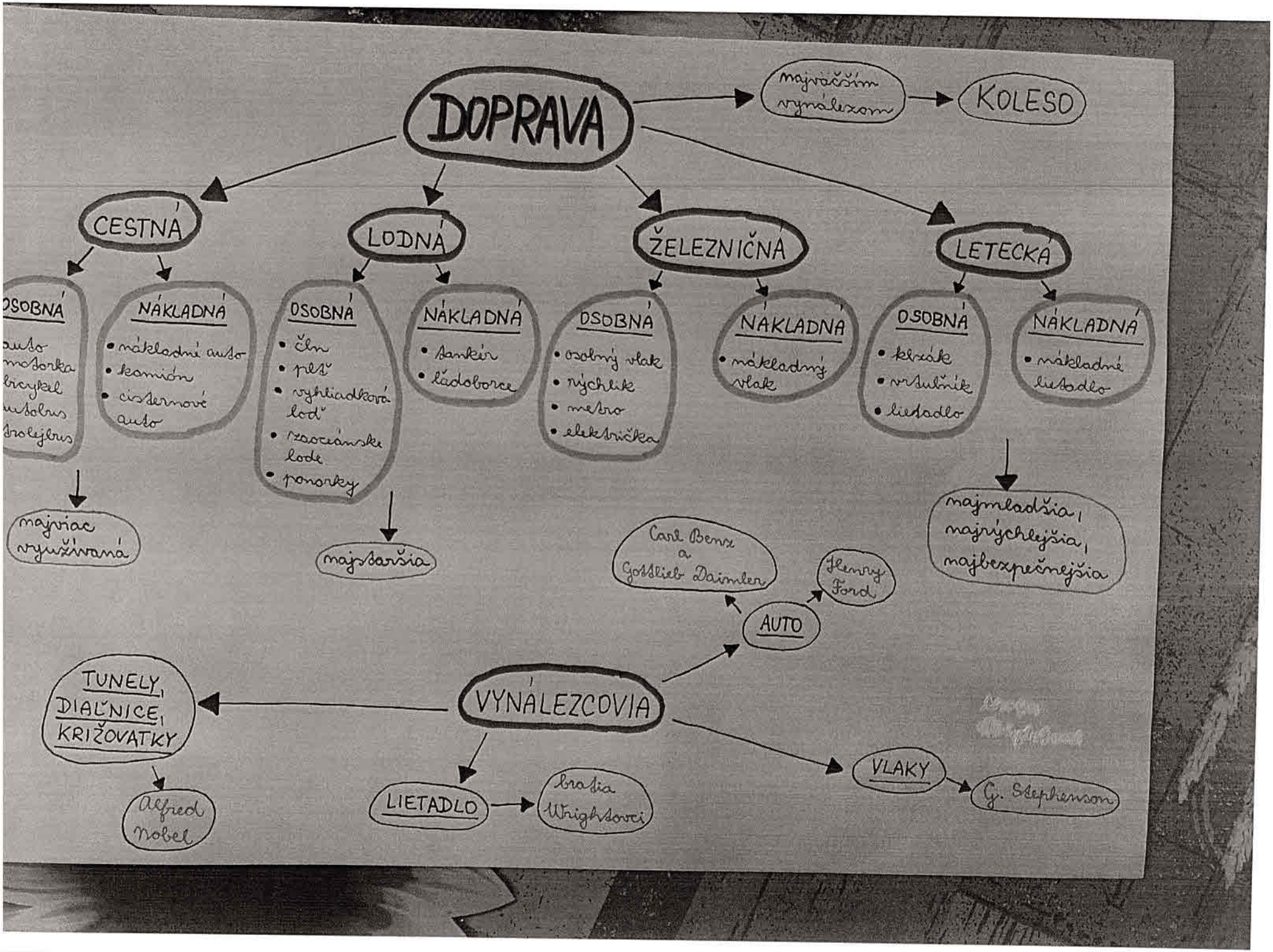
DOPRAVA
najväčším vynálezom
KOLESO
CESTNÁ
LODNÁ
ŽELEZNIČNÁ
LETECKÁ
OSOBNÁ
auto
motorka
bicykel
autobus
trolejbus
NÁKLADNÁ
• nákladné auto
• kamión
• cisternové auto
OSOBNÁ
• čln
• plť
• vyhliadková loď
• zaoceánske lode
• ponorky
NÁKLADNÁ
• tankér
• ľadoborce
OSOBNÁ
• osobný vlak
• rýchlik
• metro
• električka
NÁKLADNÁ
• nákladný vlak
OSOBNÁ
• klzák
• vrtuľník
• lietadlo
NÁKLADNÁ
• nákladné lietadlo
najviac využívaná
najstaršia
najmladšia, najrýchlejšia, najbezpečnejšia
Carl Benz a Gottlieb Daimler
Henry Ford
AUTO
VYNÁLEZCOVIA
TUNELY, DIAĽNICE, KRIŽOVATKY
Alfred Nobel
LIETADLO
bratia Wrightovci
VLAKY
G. Stephenson

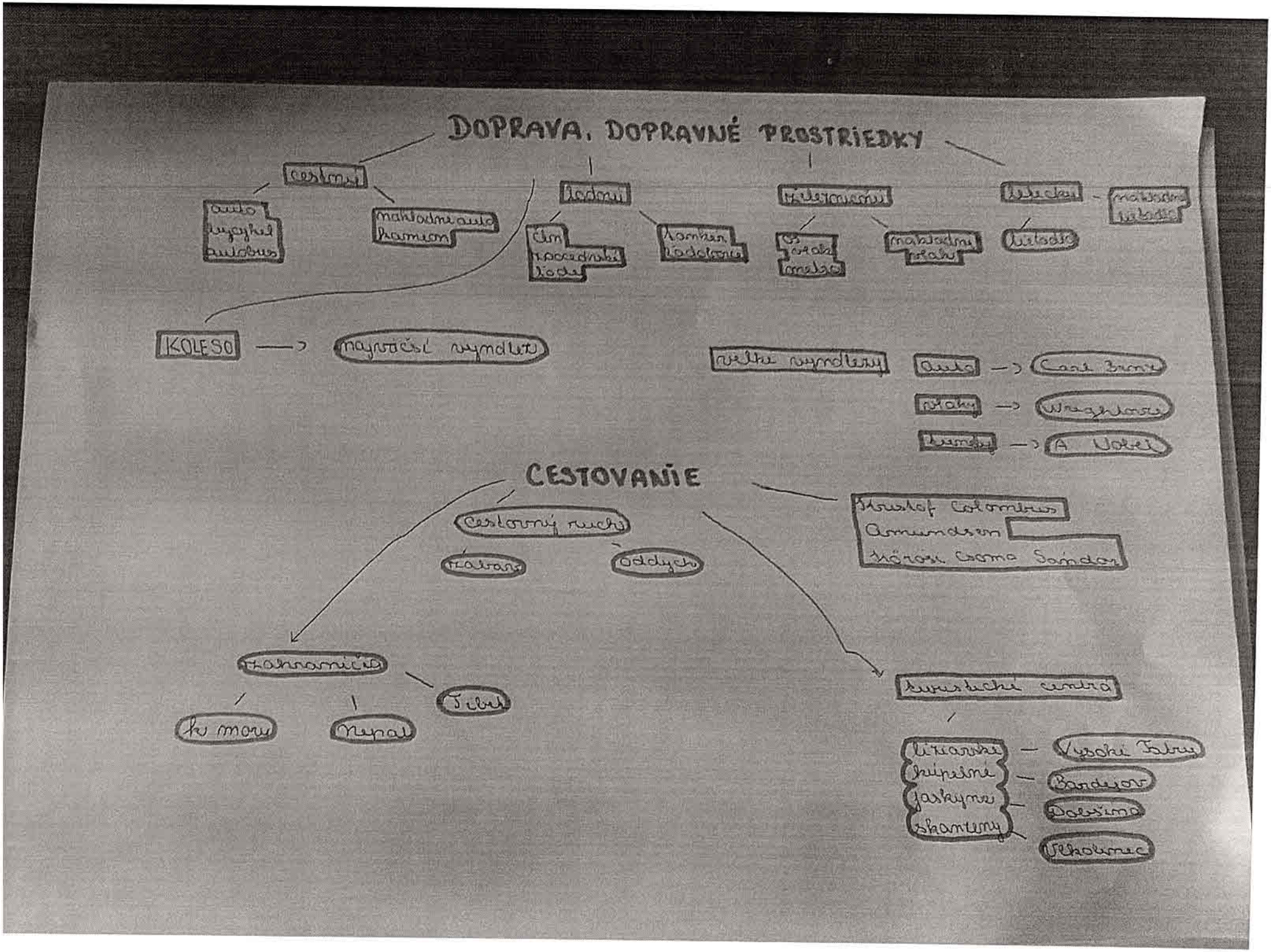
DOPRAVA, DOPRAVNÉ PROSTRIEDKY
cestnej
auto
bicykel
autobus
nákladné auto
kamion
lodnej
čln
rýchlostné
lode
tanker
lodobrice
železničnej
os
vlak
metro
nákladné
vlaky
letecké
nákladné
lietadlo
lietadlo
KOLESO
najväčší vynález
velké vynálezy
Auto
Carl Benz
vlaky
Wrightovci
kamery
A Nobel
CESTOVANIE
cestovný ruch
zábava
oddych
Kristof Colombus
Amundsen
Körösi Csoma Sándor
zahraničia
k moru
Nepal
Tibet
turistické centrá
lizárské
kúpelné
jaskyne
skanzeny
Vysoké Tatry
Bardejov
Dobšina
Vlkolinec

28. TÉMA

POLITICKÝ SYSTÉM

SLOVENSKO

- je demokratický štát
- Národná rada
  - OĽANO
  - Igor Matovič – predseda vlády
  - koaličný partneri
- prezidentka
  - Zuzana Čaputová
- komunálne voľby
- samosprávy
  - na čele s primátorom/starostom

ŠTÁT

- má územie
- obyvateľstvo
- suverenitu
- ústavu
- politický systém
- symboly
  - znak
  - vlajka
  - pečať
  - hymna

TVORIA:

ŠTÁTNE ORGÁNY

- vláda
- parlament
- súdnictvo
- okresné a krajské úrady

POLITICKÉ STRANY A HNUTIA

- stanovy a program
- pečať
  - vznik strany
  - min. 1000 občanov
- Ministerstvo vnútra
  - zaregistrovaný

EKONOMICKÉ NÁTLAKOVÉ SKUPINY

- spoločné ekonomické a existenčné záujmy
- hodnoty/služby
- nátlakové akcie
- združenia občanov
  - nechcú vstúpiť do politiky

NEEKONOMICKÉ NÁTLAKOVÉ SKUPINY

- problém: mieru, menšín, ekológie, občianskych práv, atď.
- organizácia žien a mládeže, rasové a etnické organizácie, náboženské,...

SYSTÉM ŠKOLSTVA

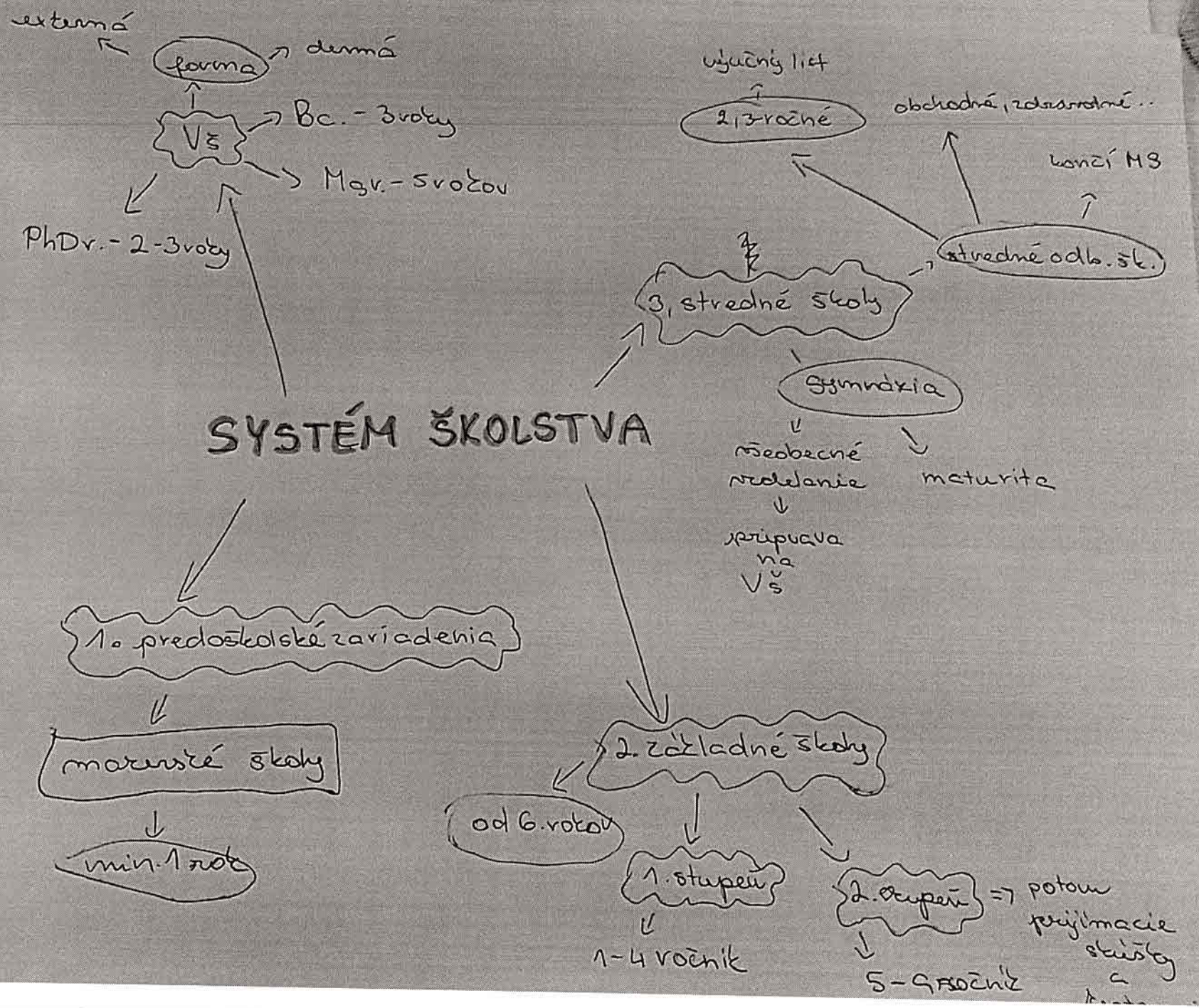

21. TÉMA

ZVYKY, SVIATKY, TRADÍCIE NA SLOVENSKU

ZVYKY, TRADÍCIE, OBRADY

SVADBA
- pýta nevestu
- starý svat
  - uvádza chod
  - vyberá peniaze pre nevestu

VEĽKÁ NOC
- ukrižovanie a vzkriesenie Krista
- 40 dňový pôst
- PRED:
  - Kvetná nedeľa
  - Škaredá streda
  - Zelený štvrtok → utíchnu zvony
  - Veľký piatok → deň pôstu
  - Biela sobota → oheň a svetlo
  - Veľkonočná nedeľa → varia sa pokrmy
- Veľkonočný pondelok
  - polievačky
  - polievačky
  - kraslice
  - veľké pohostenie

SVIATKY
- ŠTÁTNE SVIATKY
  - Deň vzniku SR
  - nepracuje sa
- PAMÄTNÉ DNI
  - Deň matiek, Deň detí, Deň Zeme
- RODINNÉ SVIATKY
  - narodenie
  - meniny
  - svadby
  - výročia svadby
- CIRKEVNÉ SVIATKY
  - Veľká noc
  - Troja kráľ
  - Vianoce
  - Sviatok všetkých svätých

VIANOCE
- oslava narodenia Krista
- sviatok lásky a rodinnej pohody
- adventný veniec (4 sviečky)
- darčeky
- upratovanie, pečenie
- vianočné stromčeky
- pohľadnice
- 24. dec.
  - slávnostná večera
  - polnočná omša
- 25. dec.
  - nepracovať
- 26. dec.
  - návštevy bližšej rodiny